

مناطق محروم در حاشیه

در شرایطی که کشور در شرایط نه جنگ و نه صلح قرار گرفته و ضرورت حمایت از مناطق روستایی و اقشار محروم جامعه بشدت احساس می شود، معاون رئیس جمهور در امور توسعه روستایی و مناطق محروم کشور در فضایی دیگر به سر می برد.

۳

نوبنیاد از بحران جدید در اقتصادی بزرگ جهان به دنبال جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران گزارش می دهد

غرب در تله بدهی جنگ ایران

۴

قمار پرریسک شیوخ امارات

۷

پیامی به ملت ایران که هنوز دیوها را می شناسد

صفحه ۱۱

فرهنگی

نشست خبری خجالت آور آقای کارگردان

محمد قربانی
منتقد سینما

صفحه ۶

بین الملل

فروپاشی درونی آمریکا

در نگاه اول، ظاهر سیاست خارجی چین در بحران های جهانی و تعامل با آمریکا، بی اولویت و صرفاً تجاری به نظر می رسد. اما رایان هاس، مدیر پیشین برنامه چین در شورای امنیت ملی آمریکا، در مجله آتلانتیک نشان می دهد که چین در حقیقت در کمین آمریکا نشسته است.

صفحه ۲

سیاسی

آینه برجام

پس از مشخص شدن نتایج مذاکرات اسلام آباد و شکست راهبردهایی مانند پیش شرط آزادسازی دارایی های بلوکه شده ایران و آتش بس در لبنان، و همچنین اقدام آمریکا در اعمال محاصره دریایی، نگرانی هایی درباره تکرار روندهای خسارت بار مذاکرات هسته ای برجام در دهه ۹۰ شکل گرفته است.

فرهادی در پاسخ به سوال رسانه تروریستی اینترنشنال به چند جمله کلی اخلاقی اکتفا کرد و بیشتر روی دی ماه مانور داد تا تجاوز محور شیطان آمریکایی-صهیونیستی به ایران. کاش فرهادی حداقل به اندازه پل لاورتی-داور جشنواره کن که به آمریکا طعنه زد که ممکن است کن را بمباران کند- جسارت داشت و بیشتر از این فیلمنامه نویس بریتانیایی، ایرانی بود!

متن کامل در صفحه ۸

تکرار برخی روندهای خسارت بار دهه نود در مذاکرات جاری، نگرانی‌ها درباره تحمیل دوباره خسارت محض به ایران را شدت بخشیده است

آینه برجام

همزمان با مشخص شدن نتایج مذاکرات اسلام‌آباد و شکست برخی راهبردها از جمله پیش‌شرط آزادسازی دارایی‌های بلوکه‌شده ایران و یا پیش‌شرط آتش‌بس در لبنان که به نتیجه نرسید و همچنین اقدام خصمانه آمریکا در اعمال به اصطلاح محاصره دریایی که به اعتقاد برخی، مهم‌ترین و البته زبان‌بازترین خروجی مذاکرات اسلام‌آباد بود،

نگرانی‌هایی نسبت به تکرار روندهای خسارت‌بار مذاکرات هسته‌ای در دهه ۹۰ (برجام) در این دور از گفتگوها شکل گرفت. این نگرانی‌ها با توجه به تغییر معادله رسانه‌ای دو طرف در مذاکرات و دست برتر آمریکا در روایت‌سازی در مقابل سکوت قابل‌تأمل هیات ایرانی تشدید نیز شده است.

جعفر کاظمی
روزنامه‌نگار

مذاکره مستقیم با هیات ایرانی را گرفت؛ اما پیش‌شرط‌هایی که مدنظر طرف ایرانی بود و قرار هم بود که قبل از مذاکرات محقق شود، مهم ماند؛ از جمله آزادی دارایی‌های بلوکه‌شده و همچنین آتش‌بس در جبهه لبنان.

به این فهرست می‌توان امید به نتیجه گرفتن از مذاکره با آمریکا را هم اضافه کرد. اگر کلیدواژه اعضای دولت روحانی در زمان برجام، عبارت عجیب «برد برد» بود، اکنون نیز از هیات مذاکره‌کننده ایرانی صداهایی مبنی بر امید به نتیجه‌بخش بودن مذاکره با قاتل رهبر شهید انقلاب شنیده می‌شود. مهدی محمدی مشاور رئیس‌جمهور است که در مذاکرات اسلام‌آباد حضور داشت و در دوره برجام نیز با عبارت «توافق متوازن» از توافق خسارت‌بار هسته‌ای حمایت می‌کرد، اخیراً در گزارشی از مذاکرات پاکستان مدعی شده است: «ببینید ما در اسلام‌آباد در موقعیتی قرار داشتیم که یک امتیاز قابل توجه از دشمن بگیریم، به نظر من به دلیل اینکه ایران ایستادگی کرد بر حقوق هسته‌ای خودش، طرف مقابل مذاکرات را ناکام گذاشت.» به عبارتی مشاور رئیس‌جمهور معتقد است چنانچه در اسلام‌آباد بر حقوق هسته‌ای «ایستادگی» نمی‌شد، آمریکا مذاکرات را ناکام نمی‌گذاشت و ایران نیز «امتیاز قابل توجه» می‌گرفت.

برای ما مهم است این است که برجام در مرحله اجرا با هیچ‌گونه خدشه و صدمه‌ای مواجه نشود، آقای کری این تضمین را به عنوان وزیر خارجه آمریکا به صورت کتبی با امضای رسمی داده است. در چند بخش دیگر مصاحبه نیز عراقچی از لفظ «تضمین» استفاده کرده بود.

قالیباف رئیس‌جمهور اسلامی نیز که در مذاکرات اسلام‌آباد ریاست هیات مذاکره‌کننده ایرانی را بر عهده داشته، از حامیان برجام بوده است. او در جریان رقابت‌های انتخاباتی سال ۹۶ گفته بود: «توافق نامه امروز یعنی برجام، تعهد کشور و حاکمیت است و هیچ دولتی نمی‌تواند به هم بزند. اگر من توفیق خدمت پیدا کنم، حتماً پاسداری می‌کنم از این توافقنامه ای که انجام شده و این را هم مردم عزیز بدانند هر دولتی غیر از دولت فعلی هم بود همین مسیر را طی می‌کرد چرا که مجموعه‌ای از نظام و حاکمیت تصمیم به مذاکره داشتند.»

علاوه بر ترکیب هیات مذاکره‌کننده، فرایندی که در جریان مذاکرات اسلام‌آباد طی شد نیز واجد شباهت‌هایی با برجام است. مهم‌ترین انتقاد به برجام، نقد بودن تعهدات ایران و در مقابل نسبی بودن تعهدات غربی‌ها بود که در نهایت با وجود عمل ایران به انجام تکالیف خود نیز هیچ‌وقت محقق نشد. در جریان مذاکرات اسلام‌آباد نیز شاهد بودیم که آمریکا، امتیاز

سال ۹۴ و در پایان مذاکرات وین زمانی که قرار بود وزرای خارجه ایران و ۱۵ امضای خود را به یادگار بگذارند، جواد ظریف وزیر خارجه وقت کشورمان در کنار امضای خود نوشت: «مخلص عباس آقا و مجید آقا». خطابی به دو معاون وقت وزارت امور خارجه، عباس عراقچی و مجید تخت‌روانچی. عراقچی امروز وزیر امور خارجه است و تخت‌روانچی معاون سیاسی این وزارتخانه. حضور این ترکیب در وزارت امور خارجه و البته حضور عراقچی در هیات مذاکره‌کننده ایران با آمریکا در اسلام‌آباد به همراه قرائن دیگر، نگرانی‌ها بابت تکرار روند منتهی به توافق خسارت‌بار برجام را تشدید کرده است.

عباس عراقچی صرفاً حامی برجام نبود. اظهار نظر در سال قبل او مبنی بر تضمین بودن امضای کری وزیر خارجه وقت آمریکا در ادبیات سیاسی ایران ماندگار شده و به کنایه‌ای از اعتماد جریان غرب‌گرا به وعده‌های آمریکایی‌ها بدل شده است. پاییز سال ۹۴ عباس عراقچی که آن زمان رئیس ستاد پیگیری برجام بود، در سخنانی گفته بود: «آقای کری در این نامه اطمینان داده دولت آمریکا قانون مربوط به لغو روادید را به گونه‌ای اجرا خواهد کرد که هیچ تأثیری بر اجرای موفق برجام نگذارد. آنچه

اصحاب برجامی از مذاکرات حذف شوند

مطالبه حذف عناصر حامی برجام از مذاکرات جدید با آمریکا، موضوعی که در هفته‌های اخیر از جانب بسیاری از کارشناسان و صاحب‌نظران بیان شده است. از جمله حجت‌الاسلام نوبیان نائب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در این باره گفته بود: با وجود سابقه‌ی بدعهدی آمریکا و به‌ویژه حضور اصحاب توافق ذلت‌بار برجام به همراه آقای قالیباف در مذاکرات، هیچ امیدی به مذاکره و توافق مطلوب برای ایران وجود ندارد.

خبر کوتاه

مخبر: خویشتن داری ایران همیشگی نیست

مشاور و دستیار مقام معظم رهبری در حساب کاربری خود در ایکس‌کتاب به کشورهای امارات و کویت نوشت: «ایران سالها به چشم دوست و برادر به آنها نگاه کرد ولی آنها با پیش‌فروش استقلال خود، حتی خاک و خانه‌هایشان را در اختیار دشمنان فلسطین و ایران قرار دادند. پاسخ جمهوری اسلامی به سنگرهای استیجاری سنتکام در جنگ اخیر تمام عیار نبود؛ اما قطعاً این خویشتنداری همیشگی نیست.»

تابتی: توافق با آمریکا باعث رای آوری مجدد جمهوری خواهان خواهد شد

نماینده مردم تهران در مجلس در اجتماع مردمی در محله تاجیک گفت: توافق با آمریکا مشکل ترامپ را حل خواهد کرد و باعث رای آوردن جمهوری خواهان در کنگره خواهد شد اما مشکلی از ایران رافع نمی‌کند بلکه باعث مشکلات جدید نیز میشود.

تبدیل دوگانه دیپلماسی و میدان به دو بال پیشرفت در دولت سیزدهم

معاون پیگیری‌های ویژه دفتر دولت شهید رئیسی گفت: شهید حاجی زاده می‌گفتند که دوره مدیریت شهید رئیسی در دولت نقطه عطف پیشرفت‌های فضایی کشور بود و افزود: دوره طلایی که شاید اگر این دوره را از تاریخ حذف کنیم و این جنگ‌های تحمیلی اخیر که رخ داد و ما گرفتارش شدیم، شاید سرنوشت جنگ امروز سرنوشتی متفاوتی می‌بود. وی با اشاره به تلاش‌های مجاهدان کشور که در حوزه نیروهای مسلح و در دولت رقم خورده است اظهار داشت: شهید رئیسی عزیز دوگانه‌های دیپلماسی و میدان رو تبدیل به دو بال برای پیشرفت کشور کرده بود.

خضریان: ملت ایران مولفه‌های تحقیر را متلاشی کرد

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: پیش از ۴۰ سال است که راهبرد آمریکا با اعمال فشار حداکثری و تحریم‌های فلج‌کننده این بوده است تا ایران را به سرزمینی منزوی و مردمانی ناامید از زندگی در ایران تبدیل کند. ملت ایران در طول جنگ تحمیلی سوم مؤلفه‌هایی را که به دنبال تحقیر ملی بودند را نه تنها کنار زدند، بلکه متلاشی کردند. وی افزود: در سوی دیگر کارزاری که علیه ایران شکل گرفت، یک مؤلفه بنیادینی وجود دارد که در سرنوشت ملی ما تعیین‌کننده بود و آن هم خمینی کبیر و خامنه‌ای شهید است. ولایت فقیه معادلات ساخت قدرت و مساحت اجتماعی ایران را متحول کرده است.

زینی‌وند: تقویم انتخابات یک هفته پس از اعلام پایان جنگ منتشر می‌شود

سخنگوی وزارت کشور با تشریح جزئیات مصوبه تعویق انتخابات گفت: به محض اعلام رسمی پایان جنگ از سوی شورای عالی امنیت ملی، تقویم انتخابات در همان هفته منتشر و حداکثر ظرف دو ماه انتخابات برگزار خواهد شد. او تأکید کرد که تصمیم تعویق انتخابات با اجماع کامل و بدون اختلاف نظر اتخاذ شده است.

تحلیل

جنگ رمضان نتیجه پالس ضعف به دشمن بود

علی‌بهادری جهرمی سخنگوی دولت شهید رئیسی در نشست با فعالان دانشجویی اظهار داشت: گرانی امروز بازار حاصل جنگ اقتصادی است اما جنگ رمضان نه. وی با بیان اینکه جنگ رمضان اثر بسیار کمی بر بازار ما گذاشته است و اثرات واقعی آن بعداً دیده خواهد شد گفت: مشکلات اقتصادی امروز محصول دوره نه جنگ نه صلح بعد از جنگ ۱۲ روزه است. سخنگوی دولت سیزدهم با استناد به گزارش‌های بانک مرکزی و سازمان برنامه بودجه افزود: نباید مشکل اقتصادی امروز بازار را به جنگ اخیر نسبت داد. وی افزود: به نظر بنده جنگ رمضان و جنگ ۱۲ روزه نتیجه کوتاه آمدن جلوی دشمن و پالس ضعفی بود که به آنها داده شد.

سخنگوی دولت شهید رئیسی تأکید کرد: اگر ما گونه‌ای رفتار کنیم که به دوره نه جنگ نه صلح یا به چرخه جنگ اغتشاش مذاکره برگردیم اوضاع اقتصادی به همین منوال خواهد بود. وی ادامه داد: اگر می‌خواهیم اوضاع بهبود پیدا کند و این مشکلات اقتصادی حل شود باید مسیر و چرخه جنگ اغتشاش شکسته شود. و کلید شکست آن در حال حاضر تنگه هرمز و مقاومت در میدان است. به این بستگی دارد که چه کسی بیشتر میتواند ایستادگی کند.

پاسداشت

پنج‌شنبه‌ها و جمعه‌ها در دولت شهید رئیسی تعطیل نبود

سپهر خلجی رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت سیزدهم در نشست گرامیداشت دومین سالگرد شهادت آیت‌الله رئیسی با اشاره به این نکته که به عملکرد شهید رئیسی در حوزه رسانه کمتر توجه شده است گفت: دوستان اهل رسانه مطلع هستند که معمولاً پنجشنبه و جمعه جزو روزهای کم‌خبر رسانه است اما شهید رئیسی کاری کرد و اتفاقاً در سه سال دولت شهید رئیسی افتاد که حتی پنجشنبه جمعه هم جزو روزهایی تبدیل شد که حجم زیادی خبر تولید شد.

وی در ادامه بیان به خدماتی که توسط شهید رئیسی و دولت سیزدهم در روزهای تعطیل اشاره کرد و تصریح کرد: حضور مداوم و میدانی شهید رئیسی و اعضای دولت سیزدهم در روزهای پنجشنبه و جمعه در اقصی نقاط کشور در واقع به تعطیل نبودن دولت سیزدهم برمیگردد. رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت سیزدهم در اینباره اظهار داشت: همه عزیزان به خاطر دارند که در سفرهای استانی غیر از خود رئیس جمهور شهید، اعضای دولت سیزدهم در شهرستان‌های مختلف و پروژه‌های مختلف حضور داشتند بطوریکه پنجشنبه و جمعه تقریباً مثل روزهای عادی هفته روزهای پربخبر و پرکار شهید رئیسی و دولت سیزدهم بود.

معاون امور روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری به جای رسیدگی به محرومان، میداندار حمایت از براندازان شده است

مناطق محروم در حاشیه

در شرایطی که کشور در شرایط نه جنگ و نه صلح قرار گرفته و ضرورت حمایت از مناطق روستایی و اقشار محروم جامعه بشدت احساس می‌شود، معاون رئیس جمهور در امور توسعه روستایی و مناطق محروم کشور در فضایی دیگر به سرمی برد. به طوری که اخیراً در گفتگویی تلویزیونی در شبکه نسیم از دغدغه و گذاشتن زمانی طولانی برای دیالوگ و تماس با چهره‌های مسئله‌دار امنیتی خبر داد موضوعی که مشخص نیست چه ارتباطی با وظایف محوله قانونی وی دارد.

هادی هدایت زاده

روزنامه‌نگار

همسوسازی و ارتقای اثربخشی سیاست‌های اقتصادی... بر اساس مزیت نسبی مناطق مختلف کشور، نسبت به سیاست‌گذاری لازم جهت مدیریت یکپارچه زنجیره‌های ارزش آفرین اقتصادی و توسعه سامانه پشتیبان تصمیم این زنجیره‌ها... با اولویت مناطق محروم با رعایت موازین شرعی و ملاحظات امنیتی اقدام قانونی به عمل آورد.

با مطابق ماده ۱۶ این قانون -تکلیف توسعه اشتغال به ویژه اشتغال-های حاصل از ایجاد کسب و کارهای خرد خانگی (تا دو نفر شاغل)، کارگاه‌های خرد (تا هفت نفر شاغل) و کارگاه‌های کوچک (تا بیست نفر شاغل) با اولویت استقرار در مناطق محروم روستایی از سال اول برنامه -بر عهده دولت قرار داده شده که معاونت مذکور در این خصوص باید در خصوص کارهای صورت گرفته در اشتغال مناطق محروم که اخیراً هم مورد تأکید رهبر معظم انقلاب قرار گرفته بود، ارائه گزارش کند.

همچنین بند پ ماده ۵۲ قانون برنامه پنجم توسعه در تکلیفی مقرر آورده است: «جهت تشویق سرمایه‌گذاران بخش غیر دولتی، خصوصی و تعاونی‌ها در طرح‌های احداثی جدید صنایع محلی، گردشگری، فرهنگی، آموزشی و ورزشی در محدوده‌های مصوب بازآفرینی شهری (باقتضای فرسوده و ناکارآمد)، نسبت به اعمال معافیت‌ها و امتیازات قانونی سرمایه‌گذاری در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته اقدام قانونی به عمل آید.» بنابراین معاون رئیس جمهور تکالیف مشخص و واضحی در قانون دارد که لازم است در این خصوص ارائه گزارش کند. به تعبیری دیگر در شرایط حساس کنونی که مطابق آمارهای مقامات رسمی کشور چهار آسیب‌دیدگی و مردم‌بویژه مناطق روستایی و محروم دچار مشکلات معیشتی و رفاهی و شغلی هستند. تکالیف معاونت توسعه پیش از گذشته سنگین می‌شود و وی باید تلاش و وقت خود را در خصوص بگذارد.

علاوه بر این، مروری بر مواضع و فعالیت‌های سیاسی برخی از افراد نام برده حاکی از مسئله‌دار بودن این اشخاص می‌باشد. علی‌افشاری کارشناس شبکه صهیونیستی ایران اینترنشنال، بعد از انتخاب حضرت آیت‌الله‌خامنه‌ای در حساب کاربری خود ضمن توهین به رهبر شهید انقلاب مدعی شده بود: «زهبری (آیت‌الله‌سید مجتبی‌خامنه‌ای) ادغام کامل سلطنت و ولایت دینی است. اکنون در ساختار قدرت مستقر، دو شعبه حکومت یعنی ولایت دینی و ولایت سیاسی به تمامی در هم آمیخته‌اند.» او همچنین اخیراً در طی بیانیه‌ای به همراه ۱۵۰ زندانی سابق امنیتی خواستار عدم برخورد با خائنان و وطن‌فروشان داخلی شده بود. از دیگر افراد چهره و مسئله‌داری که آقای معاون در خصوص آنها احساس دغدغه کرده است. مصطفی تاجزاده چهره سرشناس اپوزسیون جمهوری اسلامی است. فردی که ضمن امضای بیانیه ضد امنیتی مذکور بارها علیه منافع ملی کشور اعلام موضع داشته و در قبال جنایات اخیر جبهه آمریکایی صهیونیستی سکوت پیشه کرده است. همچنین حسین زاده دو هفته پیش هم در توییتری از تاجزاده تجلیل و نوشته بود: «نامه‌ی مصطفی تاجزاده جلوه‌ای از وطن‌دوستی صادقانه و مسئولانه است. یادآور این اصل که مسئولیت نسبت به ایران، فراتر از مرزهای سیاسی است.»

رخنه اعضای اتاق فکر فتنه ۸۸ به دولت چهاردهم

حمایت از افراد مسئله‌دار به معاون رئیس جمهور محدود نبوده و بسیاری از چهره‌های فتنه ۸۸ در چندسال اخیر مورد حمایت دولتی‌ها قرار گرفته‌اند. از صاحب‌خبرگزاری رسمی دولت با کدیور تا سرمقاله نویسی عنصری بدنام یعنی اکبر گنجی برای ارگان رسانه‌ای دولت.

یادداشت

افغانستان؛ حلقه راهبردی اتصال ایران به قدرت‌های شرق

سید امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی
معاون شهید رئیسی در دولت سیزدهم

در روابط آینده ایران و دادوستدهای اقتصادی، علم و فناوری، و امنیت، چند کشور هستند که دارای اهمیت فوق‌العاده‌ای می‌باشند.

چین به عنوان بزرگترین خریدار نفت ایران و همچنین بزرگترین تأمین‌کننده فناوری‌های مورد نیاز ایران، به احتمال زیاد بزرگترین تأمین‌کننده مالی خارجی و شریک راهبردی امنیتی و سیاسی ایران نیز خواهد بود.

روسیه به عنوان قطب اصلی تولید نهاده‌های کشاورزی و غذا و همچنین تأمین‌کننده سلاح‌های پیشرفته، شریک راهبردی دیگری در این زمینه به شمار می‌رود.

هندوستان نیز به عنوان بزرگترین تأمین‌کننده دارو و تجهیزات پزشکی و همچنین فناوری اطلاعات، دومین مقصد صادراتی نفت ایران است. علاوه بر این، کشور عراق به عنوان مقصد اصلی صادراتی ایران و تبادل وسیع اقتصادی در حوزه زیارت نیز به این جمع اضافه می‌شود.

اگر سه کشور اول را در نظر بگیریم، به‌ویژه چین و هند، کشوری که مستقیماً به‌صورت زمینی ایران را به این قدرت‌های بزرگ جهانی وصل می‌کند، کشور همسایه هم‌زبان افغانستان است. افغانستان که در ایام اخیر با مواضع ضد استکباری حاکمانش به جمهوری اسلامی ایران نزدیک‌تر شده است، می‌تواند گذرگاهی امن برای طراحی تبادلات بین ایران و کشورهای چین، هند و آسیای میانه و حتی قسمت مرکزی روسیه (یکی از اصلی‌ترین مناطق تولید غلات جهان) باشد.

از طرفی، نیازهای جدی افغانستان در حوزه انرژی، خدمات، علم و فناوری و کالاهای مصرفی توسط ایران قابل تأمین است و در مقابل، افغانستان به عنوان کشوری معدنی می‌تواند بسیاری از مواد مورد نیاز کارخانجات ایران را تأمین کند.

وقت آن رسیده که به عنوان یک اقدام راهبردی و سرمایه‌گذاری چین و هند، کریدور شرق به غرب انرژی و حمل و نقل ایجاد شود که هم هزینه انتقال انرژی به چین، هند و افغانستان کاهش یابد و هم هزینه انتقال نیازمندی‌های ایران از این دو کشور.

البته در آینده با ایجاد شاخه شمالی این کریدور به تاجیکستان، قزاقستان و روسیه، می‌توان همین تبادلات را با آن کشورها از طریق افغانستان برقرار نمود. برای گام اول، دستگاه سیاست خارجی ما باید در جهت تثبیت حاکمیت فعلی افغانستان که به نظر می‌رسد به ثبات رسیده است، اقدام جدی و رسمی انجام دهد.

عدلیه

اموال ۵۱ نفر از خائنین به کشور با دستور قضایی توقیف شد

مرکز رسانه قوه قضاییه اعلام کرد: با دستور مقام قضایی اموال ۵۱ نفر از خائنین به وطن و افراد تأثیرگذار در شبکه همکاران دشمن در راستای حفظ حقوق عامه و اجرای قانون تشدید مجازات جاسوسی و همکاری با رژیم صهیونیستی علیه امنیت و منافع ملی در استان یزد به نفع مردم و هزینه نکرد برای بازسازی اماکن آسیب‌دیده از جنگ توقیف شد و پرونده این افراد در حال رسیدگی است. این اموال شامل و جوه نقد بانکی، اموال منقول و غیرمنقول، سهام شرکت‌ها و حتی اموال وکالتی می‌شود که با دستور قضایی توقیف شده است و بررسی دقیق‌تر در مورد پرونده این افراد ادامه دارد. از این تعداد، ۲۰ نفر در داخل کشور حضور دارند و ۳۱ نفر دیگر در حال حاضر در خارج از کشور به سر می‌برند.

گزارش کوتاه

ماجرای رفع بحران آب خوزستان؛ روایتی از پروژه‌های ۱۰ ماهه

در آستانه دومین سالگرد شهادت آیت‌الله موسی و شهدای خدمت، وزیر نیرو در دولت سیزدهم جزئیات تازه‌ای از نحوه مدیریت بحران آب خوزستان و اجرای طرح‌های آبرسانی در این استان را تشریح کرد. علی‌اکبر محرابیان با اشاره به شرایط آغاز به کار دولت سیزدهم در سال ۱۴۰۰ گفت: دولت شهید رئیسی در یکی از سخت‌ترین مقاطع کشور مسئولیت را برعهده گرفت؛ دورانی که همزمان با اوج کرونا، کاهش منابع مالی ناشی از افت فروش نفت، خشکسالی گسترده و بحران بی‌برقی همراه بود. در آن زمان بسیاری از استان‌های کشور، به‌ویژه در جنوب، شرق و غرب ایران، با مشکلات جدی آب و برق در تابستان ۱۴۰۰ مواجه بودند. وی افزود: با آغاز به کار دولت، شهید رئیسی برنامه جدی برای حل مسائل حوزه آب داشت. پس از آنکه دولت از مجلس رأی اعتماد گرفت، ایشان به من گفتند نخستین سفر دولت با موضوع آب است و فردا ساعت ۶ صبح در فرودگاه مهرآباد برای سفر به خوزستان و بررسی و حل مشکل آب این استان حاضر شوید. محرابیان ادامه داد: مسائل خوزستان بسیار پیچیده بود؛ هم در حوزه آب شرب، هم در کیفیت و هم در کمیت آب مشکلات جدی وجود داشت. حتی در حوزه آب کشاورزی و آب مورد نیاز دام، کمبود آب محسوس بود. این شرایط در کنار خشکسالی گسترده‌ای بود که در سه سال فعالیت دولت شهید رئیسی نیز ادامه داشت؛ با این حال، علی‌رغم این مشکلات، اقدامات گسترده‌ای برای رفع بحران انجام شد.

وی بیان کرد: در همان سفر به خوزستان موضوع اصلی آبرسانی و اجرای طرح غدیر مصوب شد. برآورد اولیه اجرای پروژه یک ساله بود اما شهید رئیسی تأکید کردند اگر اجرای طرح یک سال طول بکشد، به این معناست که مردم باید تابستان آینده هم با کم‌آبی سیری کنند. با وجود عظمت پروژه، ایشان که خود را نماینده مردم می‌دانستند تأکید کردند یک سال زمان زیادی است و مردم نتوانند تحمل آن را درازند؛ بنابراین باید پروژه در مدت ۱۰ ماه اجرا شود.

محرابیان گفت: با تلاش متخصصان صنعت آب و برق و پیگیری مستمر شهید رئیسی، اجرای پروژه آغاز شد و در نهایت به سرانجام رسید؛ به گونه‌ای که هم مشکل کیفیت و هم کمیت آب در بخش بزرگی از استان خوزستان حل شد. با اجرای طرح غدیر و انتقال آب از سد دز، شهرهای متعددی تحت پوشش قرار گرفتند و حدود ۶۰ درصد از جمعیت خوزستان از آب باکیفیت بهره‌مند شدند و مشکل کیفیت و کمیت نامناسب آب تا حد زیادی برطرف شد.

وزیر نیرو در دولت سیزدهم ادامه داد: در سفرهای استانی دولت پروژه‌های متعددی در دستور کار قرار گرفت. شهید رئیسی که به «سید محرومان» معروف بود، توجه ویژه‌ای به آبرسانی روستایی داشت. در کنار اولویت آبرسانی به روستاها و مناطق محروم، دو اقدام جهاد آبرسانی و ایجاد مجمع خیران آبرسان انجام شد. طرح جهاد آبرسانی یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های آبرسانی پس از انقلاب بود که در استان‌ها و شهرستان‌های مختلف اجرا شد. در این طرح از ظرفیت گروه‌های جهادی، گروه‌های مردمی، نهادهای انقلابی، سپاه پاسداران، بسیج و ارتش استفاده شد. محور دوم، تشکیل مجمع خیران آبرسان در کشور بود که هزاران روستا در دستور کار آبرسانی قرار گرفتند.

محرابیان گفت: راهبرد شهید رئیسی در مدیریت پروژه‌ها این بود که تأکید می‌کردند مهم نیست چه کسی پروژه را آغاز کرده یا به نام چه کسی به پایان می‌رسد. اگر پروژه‌ای برای مردم ضروری است، باید تکمیل شود. تمامی پروژه‌های نیمه‌تمام کشور مورد بررسی قرار گرفت و حدود ۳۰۰ پروژه بزرگ شناسایی شد. شهید رئیسی در سخنرانی‌های خود بارها از دولت‌ها و وزرای پیشین نیز قدردانی می‌کردند و این رویکرد را یک رفتار اخلاقی در مدیریت کشور می‌دانستند؛ زیرا هدف اصلی آن بهره‌مندی مردم از نتایج و ثمرات پروژه‌هاست. وی گفت: یکی از نکاتی که شهید رئیسی همواره بر آن تأکید داشتند، «صادق الوعد بودن» بود و می‌گفت قولی که می‌دهید، بر اساس مطالعه باشد، صادق الوعد باشید و وقتی وعده می‌دهید، به وعده خود وفا کنید. اگر در طول مسیر به هر دلیلی مشکلی پیش آمد برای مردم توضیح دهید.

تشدید فشارهای تورمی با سقوط جهانی اوراق قرضه

وال استریت ژورنال گزارش داد: موج فروش در بازار اوراق قرضه دولتی در سراسر جهان روز جمعه هفته گذشته شدت گرفت؛ بازده اوراق خزانه‌داری بالاترین سطح خود در بیش از یک سال گذشته برسد. افزایش نرخ سود اوراق نشان‌دهنده کاهش قیمت آنهاست و می‌تواند بر بازارهای مالی و هزینه‌های استقراض در اقتصاد تأثیر بگذارد. بازار اوراق قرضه طی ماه‌های اخیر تحت فشار افزایش قیمت انرژی قرار داشته؛ افزایشی که در پی جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران رخ داده است. طولانی شدن این جنگ و عدم دستیابی به توافق برای بازگشایی تنگه هرمز، باعث شده سرمایه‌گذاران نسبت به کاهش قیمت انرژی بدبین شوند. سرمایه‌گذاران امیدوار بودند سفر ترامپ به چین بتواند زمینه پیشرفت در مذاکرات مرتبط با این بحران را فراهم کند، اما نتایج این سفر انتظارات بازار را برآورده نکرد. در همین حال، فروش شدید اوراق دولتی در ژاپن و بریتانیا نیز به افزایش فشار در بازارهای جهانی کمک کرد. در نتیجه این تحولات، نرخ سود اوراق در بسیاری از اقتصادهای بزرگ افزایش یافت.

حمید کمار روزنامه نگار

آمریکا؛ روزهای روشن خدا حافظ

ماجرای بازار اوراق بدهی آمریکا شروع شد؛ کشوری که جنگ با ایران را آغاز کرد و نخستین کانون توجه معامله‌گران و رسانه‌ها در موضوع نرخ بهره اوراق قرضه شد. تا پیش از آغاز تجاوز نظامی آمریکا و رژیم صهیونیستی به ایران، نرخ تورم در آمریکا در حال کاهش بود و از همین رو، نرخ بهره اوراق دولتی نیز به دلیل چشم‌انداز امیدوارکننده سرمایه‌گذاران از کاهش بیشتر تورم در ماه‌های آتی، روندی نزولی داشت. این روند نزولی تا حدی پیش رفت که یک روز پیش از آغاز جنگ، نرخ بهره اوراق ۱۰ ساله آمریکا به کمتر از ۴ درصد (۳.۹۵ درصد) هم رسید. تداوم این روند می‌توانست نرخ بهره اوراق را تا پایان سال ۲۰۲۶ به کمتر از ۳ درصد نیز برساند. با این حال، ماجراجویی ترامپ در موضوع ایران، دوران کاهش نرخ بهره اوراق را پایان داد و رویای استقراض ارزان‌تر برای دولت آمریکا را به بحران جدید بدهی تبدیل کرد. آمارهای جدید از تورم تولیدکننده و مصرف‌کننده در آوریل به روند صعودی خود ادامه داده و همگی بالاتر از انتظار بازار بودند. با فشاری ایران بر محدود نگه داشتن عبور و مرور از تنگه هرمز، فشار صعودی بر قیمت انواع سوخت و محصولات پتروشیمی را حفظ کرده است. این وضعیت علاوه بر اثر حقیقی بر

قیمت‌ها، چشم‌انداز دستیابی به توافق مطلوب آمریکا را به شدت کاهش داده است؛ تا جایی که ترامپ نیز در اظهارات اخیر خود از احتمال اندک رسیدن به توافق سخن گفت و همین موضوع باعث افزایش بیشتر قیمت انرژی و بدتر شدن چشم‌انداز تورمی آمریکا و جهان شد؛ موضوعی که عامل مهمی در بالا رفتن نرخ بهره اوراق دولتی آمریکا در روزهای اخیر بود. در آخرین ساعات فعالیت بازارهای جهانی در ساعات اولیه دیروز، شنبه به وقت ایران، نرخ بهره اوراق ۱۰ ساله آمریکا به مرز ۴.۶ درصد رسید. این بالاترین نرخ بهره این اوراق در یک سال گذشته است و در صورت تداوم این روند و رسیدن نرخ به ۵ درصد، بالاترین نرخ ۱۹ سال اخیر (از سال ۲۰۰۷ تاکنون) ثبت خواهد شد.

رنگ خطر بدهی‌های کوتاه‌مدت برای اقتصاد آمریکا

رویترز در گزارشی نوشت: در حالی که در هفته‌های اخیر توجه بازارهای مالی بیشتر بر افزایش بازده اوراق قرضه بلندمدت آمریکا متمرکز بوده است، برخی تحلیلگران هشدار می‌دهند که مشکل مهم‌تری در بخش بدهی‌های کوتاه مدت این کشور در حال شکل‌گیری است. بازده اوراق خزانه‌داری ۳۰ ساله آمریکا اخیراً از مرز ۵ درصد عبور کرده و به بالاترین سطح خود در حدود دو دهه گذشته رسیده است؛ با این حال فشار اصلی در بخش سررسیدهای کوتاه‌تر دیده می‌شود. بازده اوراق دو ساله خزانه‌داری در سال جاری حدود

نوبنیاد از بحران جدید در اقتصادی بزرگ جهان به دنبال جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران گزارش می‌دهد

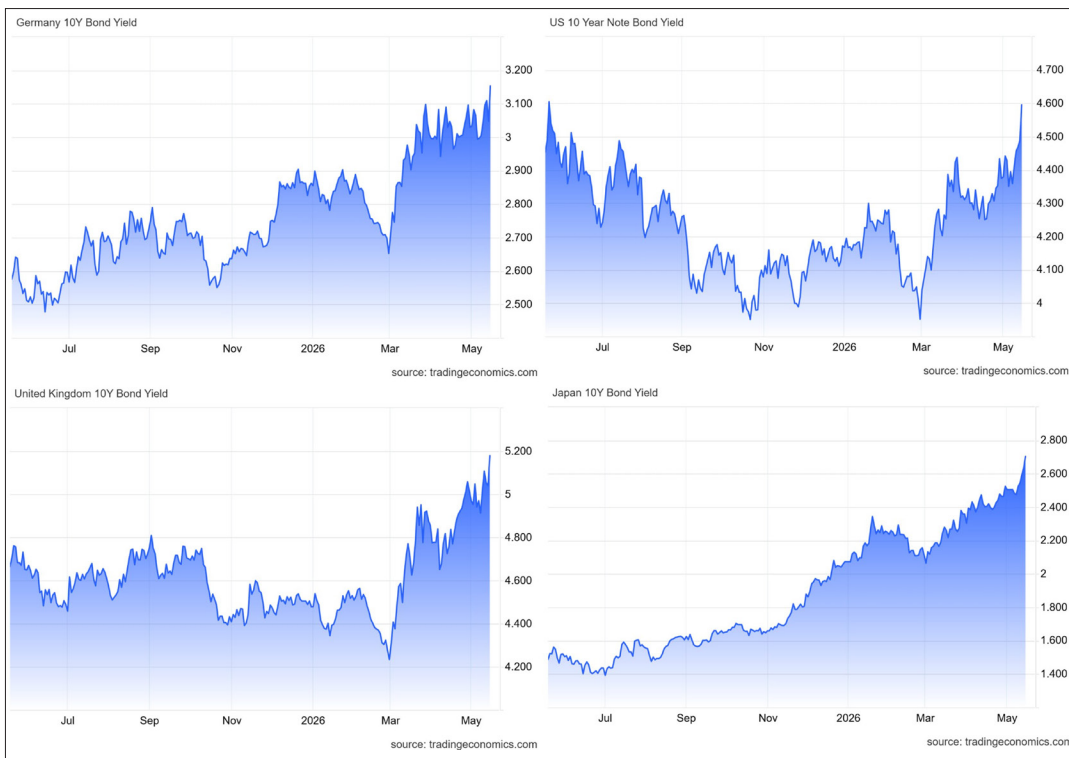
غرب در تله بدهی جنگ ایران

با وجود گذشت بیش از یک ماه از آتش‌بس میان ایران و آمریکا، ترکش‌های این تنش هر هفته قربانیان جدیدی می‌گیرد. در تازه‌ترین مورد که نگاه همه رسانه‌ها و کارشناسان در سراسر جهان را به خود جلب کرده، نرخ بهره اوراق قرضه دولتی در اکثر اقتصادهای بزرگ بالا رفته، تا حدی که نگرانی از وقوع یک بحران مالی جدید را دامن زده است. افزایش هزینه استقراض دولت‌ها، سقوط بازارهای سهام، گران شدن وام‌ها و فلج شدن بازار مسکن و ساختمان، فرار سرمایه و در نهایت از بین رفتن بخشی از دارایی بانک‌ها و احتمال تکرار بحران مالی جهانی، مراحل بعدی دومینویی است که اکنون با بالا رفتن نرخ بهره اوراق دولتی آغاز شده است.

۵۰ واحد پایه افزایش یافته و به نزدیکی ۴ درصد رسیده است؛ افزایشی که حتی بیشتر از رشد بازده اوراق بلندمدت بوده است. این روند در شرایطی رخ می‌دهد که شوک انرژی ناشی از جنگ ایران باعث افزایش تورم شده و چشم‌انداز کاهش نرخ بهره توسط فدرال رزرو را کمرنگ کرده است. افزایش نرخ‌های کوتاه‌مدت برای دولت آمریکا اهمیت ویژه‌ای دارد، زیرا بخش قابل توجهی از بدهی‌های این کشور در سررسیدهای کوتاه منتظر می‌شود. برآوردها نشان می‌دهد حجم انتشار بدهی کوتاه‌مدت آمریکا در دهه گذشته بیش از سه برابر شده و اکنون از ۱۰۰ درصد تولید ناخالص داخلی فراتر رفته است. تنها در چهار ماه نخست سال جاری، انتشار اسناد خزانه کوتاه‌مدت به بیش از ۹ تریلیون دلار رسیده که حدود ۸۵ درصد کل استقراض دولت را تشکیل می‌دهد. کارشناسان معتقدند تکیه بیش از حد بر بدهی‌های کوتاه‌مدت می‌تواند دولت را در برابر افزایش هزینه‌های تأمین مالی آسیب‌پذیر کند. در صورتی که نرخ‌های بهره بالا باقی بمانند، تمدید و تأمین مالی بدهی‌ها با هزینه‌های بیشتری انجام خواهد شد و این مسئله می‌تواند کسری بودجه را تشدید کند.

اروپا؛ از اثر «اندی» در انگلیس تا بحران در آلمان و فرانسه

تا یک هفته پیش، وضعیت بازار بدهی در انگلیس مشابه آمریکا بود. افزایش هزینه انرژی مهم‌ترین عامل در افزایش تورم تولید و مصرف در انگلیس بود و نبود

خبر کوتاه

چرا یک سوم ظرفیت تولید مرغ از مدار خارج شد؟

طبق آمار اتحادیه مرغداران، میزان جوجه‌ریزی در اسفند ماه سال گذشته کمتر از ۱۰۰ میلیون قطعه، در فروردین ۱۰۶ میلیون و در اردیبهشت ۱۲۶ میلیون قطعه بوده است؛ در حالی که ۱۴۰ میلیون قطعه جوجه‌ریزی نیاز کشور را تأمین می‌کند. این در حالی است که قیمت گوشت مرغ از ابتدای اردیبهشت ماه امسال افزایشی بوده و هم‌اکنون به کیلویی ۴۰۰ هزار تومان رسیده است که حدود ۳۰ هزار تومان نسبت به هفته گذشته افزایش داشته است.

فرزاد طلاکش، دبیر فدراسیون طیور کشور، می‌گوید: نبود نقدینگی باعث شده مرغداران برای فرار از زیان، تولید خود را کاهش دهند؛ زیرا دولت به قول خود برای جبران افزایش پنج‌برابری هزینه‌های نهاده پس از حذف ارز ترجیحی عمل نکرده و تولیدکننده بولی برای خرید نهاده ندارد. خوراک مرغ که ۷۰ درصد هزینه تولید را تشکیل می‌دهد، دوسوم آن وارداتی است و هرگونه اختلال در تأمین و قیمت، بازار را به هم می‌ریزد. دبیر فدراسیون طیور کشور افزود: عرضه خوراک طیور همچنان قطره‌چکانی است و بازار سیاه با چند برابر قیمت شکل گرفته و هزینه تولید را افزایش داده است؛ حتی مرغداران برای فرار از هزینه دان مجبورند مرغ‌ها را با وزن کمتر و زودتر از موعد به کشتارگاه بفرستند که قیمت مرغ را بالا می‌برد. میثم ظهوریان، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس، نیز در این باره نوشت: در هفته اخیر جلسه‌ای با موضوع کنترل بازار در مرکز پژوهش‌های مجلس با حضور دستگاه‌های مرتبط برگزار شد. طبق گزارش ارائه‌شده، شوک‌های ارزی دی ماه سال گذشته موجب شده جوجه‌ریزی در ماه جاری نسبت به قبل از اجرای سیاست مذکور ۳۶ درصد کاهش پیدا کند که معنای این امر عملاً از بین رفتن یک سوم ظرفیت تولیدی مرغ کشور (عمدتاً در واحدهای کوچک و متوسط) در اثر اجرای طرح است. ظهوریان تأکید کرد: متأسفانه بانک مرکزی همچنان به بهانه کنترل نقدینگی از ابتدایی‌ترین ابزار حمایتی، یعنی اجرای بسته تسهیلات جبرانی ۷۰۰ همتی برای تأمین سرمایه در گردش این واحدها، خودداری می‌کند.

وام ازدواج در سال جدید کلید نخورد

فارس نوشت: پیگیری از چند بانک نشان می‌دهد که اغلب بانک‌ها با وجود گذشت دو ماه از سال، یا پرداخت وام ازدواج را شروع نکرده‌اند یا اگر شروع کرده‌اند، این وام را بسیار کند پرداخت می‌کنند. یکی از بانک‌ها در مورد تعداد افراد در صف گفت: «سیستم ما آمار افراد در صف را نشان نمی‌دهد و فقط بانک مرکزی می‌تواند این آمار را ببیند.» در پایان سال گذشته حدود ۵۴۰ هزار نفر در صف وام ازدواج قرار داشتند که موفق به دریافت وام نشدند و به سال ۱۴۰۵ منتقل شدند. همچنین حدود ۶۲۰ هزار نفر، یعنی تقریباً معادل تعداد افراد در صف، وام ازدواج خود را دریافت کردند. طبق اعلام مرکز جوانی جمعیت وزارت بهداشت، تقریباً ۵۰۰ هزار ازدواج در سال گذشته ثبت شده است. با توجه به این آمار انتظار می‌رود همین تعداد ازدواج نیز امسال ثبت شود. در صورتی که پرداخت وام ازدواج به همین روال پیش برود، نه تنها افراد در صف موفق به دریافت وام نمی‌شوند، بلکه تعداد بیشتری نیز به سال بعد منتقل خواهند شد.

هشدار اقتصاددانان درباره تداوم جنگ با ایران

سی‌ان‌بی‌سی نیوز نوشت: افزایش تنش‌ها و ادامه جنگ با ایران اکنون تنها یک بحران ژئوپلیتیکی نیست؛ بلکه به گفته برخی اقتصاددانان، در حال تبدیل شدن به یک تهدید جدی برای ثبات مالی جهانی است. نشانه‌های این نگرانی به‌وضوح در بازار اوراق قرضه دیده می‌شود؛ بازاری که اغلب به‌عنوان یکی از حساس‌ترین شاخص‌های انتظارات اقتصادی شناخته می‌شود. در روزهای اخیر معامله‌گران اوراق قرضه در آمریکا و دیگر اقتصادهای پیشرفته شروع به فروش اوراق بلندمدت دولتی کرده‌اند. این روند باعث افزایش نرخ سود این اوراق شده است. دالیپ سینگ، معاون پیشین مشاور امنیت ملی آمریکا در امور اقتصاد بین‌الملل و اقتصاددان ارشد جهانی در شرکت PGIM، می‌گوید: اقتصاد جهانی در پنج سال گذشته با موجی از شوک‌های عرضه مواجه بوده است؛ از همه‌گیری کرونا گرفته تا جنگ اوکراین، افزایش تعرفه‌های تجاری، محدودیت‌های مهاجرتی و اکنون جنگ با ایران. سینگ تأکید می‌کند که این شوک‌ها نه تنها موقتی نیستند بلکه هم‌زمان و هم‌پوشان عمل می‌کنند و نتیجه آن می‌تواند ورود جهان به دوره‌ای از تورم ساختاری بالاتر باشد. در چنین شرایطی، سرمایه‌گذاران برای خرید اوراق قرضه بلندمدت بازدهی بیشتری طلب می‌کنند تا ریسک تورم و بدهی‌های رو به رشد دولت‌ها را جبران کنند. اگر این روند ادامه یابد، احتمال دارد بازده اوراق ۱۰ ساله آمریکا به حدود ۵ درصد برسد؛ سطحی که به گفته بسیاری از تحلیلگران برای اقتصاد آمریکا به‌سادگی قابل تحمل نیست.

موضع منفی بازار نسبت به این باعث شده مقامات ژاپنی همچنان نسبت به تداوم روند نزولی پول ملی خود نگران باشند. در میانه روند نزولی ین، شعله‌ور شدن آتش جنگ در خاورمیانه بحران جدیدی برای سامواری‌ها ایجاد کرد. محدود شدن عبور و مرور از تنگه هرمز نه تنها به ایجاد موج جدید تورم در اقتصاد این کشور دامن زد، بلکه باعث محدود شدن جریان عرضه سوخت و محصولات پتروشیمی برای ژاپن شد.

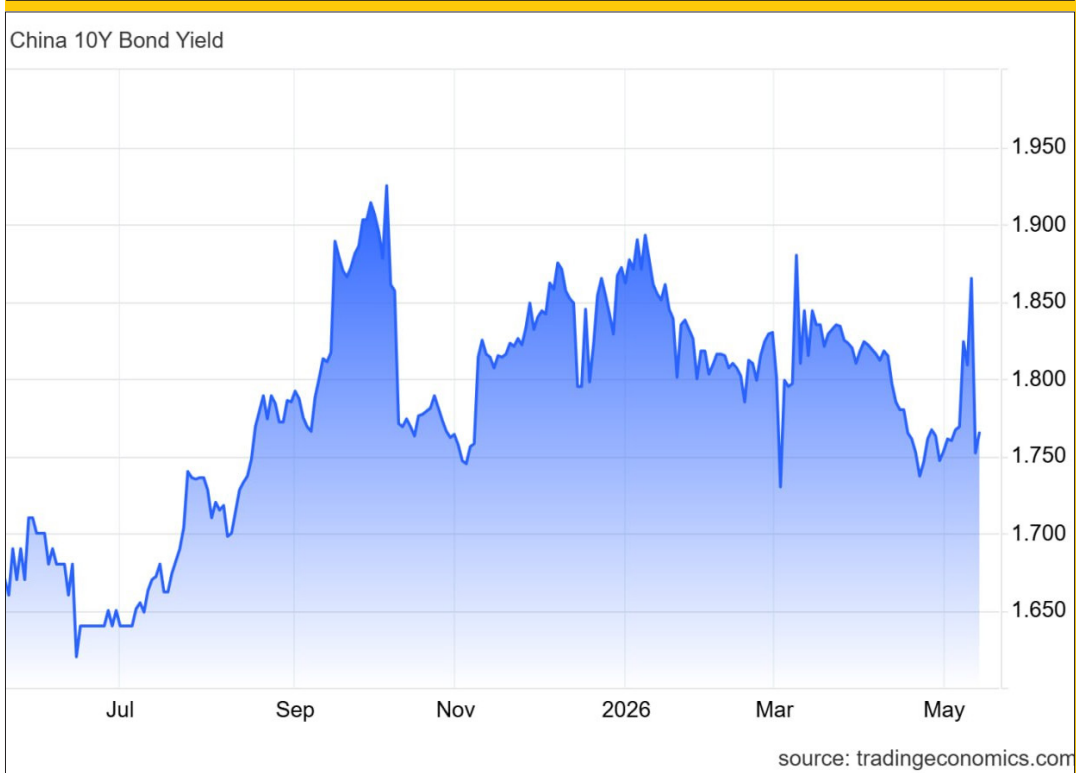
آمارهای جدید نشان داد تورم تولید ژاپن از ۲۰۹ درصد در مارس به ۴۰۹ درصد در آوریل جهش کرده و پیش‌بینی ۳ درصدی بازار را به سخره گرفته و نشان داده است فشار هزینه در اقتصاد اول آسیا به مراتب بحرانی‌تر از چیزی است که فعالان بازار می‌پنداشتند. این مسائل به نیروهای جدیدی برای نگرانی سرمایه‌گذاران از چشم‌انداز تولید و تورم در ژاپن تبدیل شد و با احتمال‌تر شدن افزایش نرخ بهره سیاستی بانک مرکزی ژاپن برای مقابله با موج تورمی ایجادشده، نرخ بهره اوراق دولتی این کشور نیز بالا رفت. نرخ بهره اوراق دولتی که تا سال ۲۰۲۰ در برخی روزها و حتی ماه‌ها با بهره منفی معامله می‌شد، اکنون به بالاتر از ۲۰۷ درصد رسیده که در ۲۹ سال اخیر بی‌سابقه است. نرخ بهره اوراق ۳۰ ساله نیز برای نخستین بار در قرن بیست‌ویکم از مرز ۴ درصد فراتر رفته است.

تشدید کسری بودجه، افزایش بدهی دولت و در نهایت افزایش خطر تورم و بالا رفتن نرخ بهره اوراق دولتی است. همین تحلیل بود که باعث شد نرخ بهره اوراق ۱۰ ساله انگلیس که در اوایل روز پنجشنبه به کمتر از ۵ درصد هم رسیده بود، در لحظه بازگشایی بازارها به بیش از ۵.۱۱ درصد جهش کند. این روند ادامه داشت تا در نهایت نرخ بهره این اوراق روز جمعه و پیش از آغاز تعطیلات آخر هفته به نزدیکی ۵.۲ درصد هم رسید.

اقتصاد اول اروپا نیز از بحران افزایش نرخ بهره اوراق مصون نمانده است. نرخ بهره اوراق قرضه ۱۰ ساله آلمان در پایان معاملات هفته گذشته به بیش از ۳.۱۵ درصد رسید که بالاترین رقم در ۱۵ سال اخیر است. وضعیت در فرانسه از آلمان هم بدتر است. نرخ بهره اوراق ۱۰ ساله این کشور در روز آخر معاملات هفته گذشته به بیش از ۳.۸ درصد رسید که از سال ۲۰۰۹ تاکنون سابقه نداشته است. این ارقام در حالی ثبت شده که تا سال ۲۰۲۱ نرخ بهره این اوراق در آلمان و فرانسه در حدود صفر و حتی در برخی روزها زیر صفر بود.

ژاپن؛ فشار هم‌زمان ین و هرمز

غول صنعتی آسیای چند ماه گذشته با چالش افت ارزش ین مواجه بوده است. کاهش حدود ۵ درصدی ارزش ین در برابر دلار آمریکا سبب شد مقامات اقتصادی این کشور با تزریق ده‌ها میلیارد دلار در بازار ارز، مانع افت بیشتر ارزش ین شوند.

چین؛ اقتصاد اول آسیا مصون از بحران

در حالی که جنگ در خاورمیانه اقتصادهای بزرگ دنیا را به لرزه درآورده و بار جدیدی از بحران بدهی برای آنها ایجاد کرده است، نرخ بهره اوراق قرضه در اقتصاد اول آسیا حتی به بحران نزدیک هم نشده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد نرخ بهره اوراق قرضه دولتی در چین، برخلاف اقتصادهای بزرگ، در مجموع روندی نزولی داشته است. در حالی که نرخ بهره اوراق ۱۰ ساله چین تا پیش از جنگ حدود ۱.۸ درصد بود، در پایان آخرین روز کاری هفته گذشته ۱.۷۶۵ درصد بسته شد. همچنین طی

یک سال اخیر، کمترین و بیشترین نرخ بهره این اوراق به ترتیب حدود ۱.۶۲ و ۱.۹۲ درصد بوده است. راز ثبات بازار اوراق اژدهای زرد را می‌توان در آینه آمارها دید. نرخ تورم چین با وجود افزایش در آوریل تنها به ۱.۲ درصد رسیده؛ رقمی که برای اقتصادهای بزرگ چیزی شبیه آرزوست. عملکرد اقتصادی چین به گونه‌ای بوده که مؤسسه مالی گلدمن ساکس پیش‌بینی خود از نرخ یوان چین را افزایش داده و استدلال کرده است که این ارز با وجود تقویت اخیر، همچنان به‌طور قابل توجهی کمتر از ارزش واقعی است.

واقعی‌اش قیمت گذاری شده و احتمالاً به دلیل مازاد بزرگ خارجی چین و قدرت رقابتی صادراتی، در آینده بیشتر تقویت خواهد شد. گلدمن براساس مدل‌های ارزش‌گذاری خود تخمین می‌زند که یوان بیش از ۲۰ درصد در برابر دلار کمتر از ارزش واقعی‌اش قیمت‌گذاری شده است. این مؤسسه اعلام کرد مازاد خارجی چین در حال نزدیک شدن به سطوح بی‌سابقه به‌عنوان سهمی از تولید ناخالص داخلی جهانی است؛ موضوعی که نشان‌دهنده قدرت صادراتی بالا و ارزش کمتر از ارزش واقعی است.

بین الملل

رسوایی افول آمریکا در دنیا پیچیده است

فیلیپس اوبراین، تاریخ‌دان اسکاتلندی و استاد مطالعات راهبردی، در یادداشتی تازه رفتار دونالد ترامپ در قبال چین را نشانه‌ای از افول جایگاه جهانی آمریکا توصیف کرده است. به اعتقاد او، نشانه‌های کاهش قدرت کشورها همیشه در قالب شکست‌های نظامی دیده نمی‌شود و گاهی در لحن دیپلماتیک و واکنش رهبران آشکار می‌شود.

اوبراین برای مقایسه به دیدار سال ۲۰۲۲ جو بایدن و شی جین‌پینگ اشاره می‌کند؛ زمانی که رئیس‌جمهور آمریکا در پاسخ به هشدارهای چین درباره تایوان، صریحاً اعلام کرد هرگونه اقدام نظامی علیه تایوان «اشتباهی بزرگ» خواهد بود. اما به گفته او، در دیدار اخیر، زمانی که رئیس‌جمهور چین بار دیگر همان مواضع را تکرار کرد، ترامپ واکنشی نشان نداد. او همچنین هنگام پرسش خبرنگاران درباره تایوان، از پاسخ دادن خودداری کرد؛ رفتاری که در تایوان با نگرانی گسترده همراه شد و رسانه‌های این جزیره آن را نشانه‌ای معنادار ارزیابی کردند. اوبراین معتقد است سکوت ترامپ این پیام را منتقل می‌کند که آمریکا بیش از گذشته به همکاری چین نیازمند شده و دیگر مانند گذشته توان یا اراده دفاع از متحدان دموکراتیک خود را ندارد. به باور او، مجموعه اتفاقات این اجلاس تصویری روشن‌تر از کاهش نفوذ و اقتدار آمریکا در نظام بین‌الملل ارائه می‌دهد.

یادداشت

واهمه آمریکا از هدایای چینی!

محسن پوردادفر
روزنامه‌نگار

سفر ترامپ به چین، برخلاف نمایش‌های رسانه‌ای و لیخندهای دیپلماتیک، بیش از آنکه نشانه اعتماد و همکاری باشد، تصویری از بی‌اعتمادی عمیق و اشننگتن به پکن را آشکار کرد. در حالی که رئیس‌جمهور آمریکا در سخنرانی‌های رسمی از روابط خوب با چین سخن می‌گفت و تلاش داشت این سفر را موفقیتی بزرگ برای سیاست خارجی خود جلوه دهد، پشت صحنه ماجرا حکایت دیگری داشت؛ حکایتی از ترس، سوءظن و نگرانی امنیتی که حتی تا لحظه ترک خاک چین نیز ادامه پیدا کرد.

گزارش خبرنگار نیویورک‌تایمز از پایان این سفر، پرده از واقعیتی برداشت که به خوبی عمق این بی‌اعتمادی را نشان می‌دهد. بنا بر این گزارش، تمامی اعضای هیئت آمریکایی پیش از سوار شدن به هواپیمای «ایرفورس وان»، تمام اقلام و اشیایی را که از سوی میزبانان چینی دریافت کرده بودند، دور ریختند. هدیه‌ها، سنجاق‌ها، نشان‌ها و اشیای یادبود، همگی بدون استثنا داخل سطل زباله انداخته شد. دستور نیز کاملاً روشن و غیرقابل تفسیر بود؛ هیچ وسیله‌ای با منشأ چینی اجازه ورود به هواپیمای رئیس‌جمهور آمریکا را ندارد. این رفتار را نباید تنها یک اقدام تشریفاتی یا احتیاطی ساده در نظر گرفت؛ بلکه نمادی آشکار از بحران اعتماد میان دو قدرت بزرگ جهان به شمار می‌رود. آمریکا حتی پیش از سفر نیز سطح بی‌سابقه‌ای از تدابیر امنیتی را اعمال کرده بودند. اعضای هیئت همراه ترامپ تمامی وسایل الکترونیکی شخصی خود را در خانه گذاشته بودند تا مبادا احتمال نفوذ اطلاعاتی یا جاسوسی سایبری از سوی چین وجود داشته باشد. این در حالی است که ترامپ در برابر دوربین‌ها از همکاری و آینده روشن روابط دو کشور سخن می‌گفت و تلاش می‌کرد فضای مثبتی را به افکار عمومی القا کند.

نمونه روشن ناکامی آمریکا را می‌توان در رفتار چین پس از پایان سفر مشاهده کرد. تنها مدت کوتاهی پس از بازگشت ترامپ، پکن در شورای امنیت سازمان ملل موضعی کاملاً مخالف سیاست آمریکا اتخاذ کرد و قطعنامه ضدایرانی و اشننگتن درباره تنگه هرمز را «نامناسب» خواند. نماینده چین در سازمان ملل با انتقاد از پیش‌نویس ارائه‌شده از سوی آمریکا و بحرین تصریح کرد که زمان و محتوای این قطعنامه مناسب نیست و تصویب آن کمکی به حل بحران نخواهد کرد.

این موضع‌گیری در محافل سیاسی به عنوان نشانه‌ای جدی از احتمال وتوی قطعنامه آمریکا از سوی چین تعبیر شد؛ اتفاقی که نشان داد برخلاف ادعاهای ترامپ، پکن حاضر نیست در زمین سیاست‌های ضدایرانی و اشننگتن بازی کند. به‌ویژه آنکه چین و روسیه پیش‌تر نیز قطعنامه مشابه دیگری را که با حمایت آمریکا علیه ایران ارائه شده بود، وتو کرده بودند.

مسیر چین برای هژمون شدن هموار شده است

فروپاشی درونی آمریکا

سیاست خارجی چین و نوع موضع‌گیری‌های این کشور در بحران‌های جهانی و تعاملش با آمریکا، ممکن است چنین وانمود کند که این کشور تنها یک دکان تجاری بزرگ و فاقد اولویت و مبنا در سیاست خارجی خود است. اما رایان هاس، مدیر پیشین برنامه چین در شورای امنیت ملی آمریکا، در یادداشتی در مجله آتلانتیک، به خوبی نشان می‌دهد که چین در کمین آمریکا نشسته است.

چینی در حال صعود در زنجیره ارزش صنعتی در بخش‌های مختلفی از جمله وسایل نقلیه الکتریکی، انرژی‌های پاک و زیرساخت‌های مخابراتی هستند. دولت همچنین در حال تقویت جایگزین‌های داخلی برای فناوری‌های خارجی مانند نیمه‌هادی‌ها، نرم‌افزارها و هواپیماها است. هدف، صرفاً کسب سهم بیشتری از بازار نیست، بلکه خنثی کردن تلاش‌های خارجی برای محدود کردن رونق ظهور چین از طریق منابع و مواد حیاتی است.

به باور هاس، به‌رغم آن که اقتصاد چین از چشم‌انداز رکود رنج خواهد برد و با معضل بیکاری دست به گریبان خواهد شد، اما چینی‌ها صورانه چشم انتظار فروپاشی درونی آمریکا هستند و چشم‌انداز آینده برای آنان چنین است «چین بی‌سروصدا در حال آماده شدن برای زمانی است که وزن اقتصادی و توانمندی‌های تکنولوژیکی‌اش، این کشور را به مرکز ثقل معادلات جهانی تبدیل کند. رهبران چین در حال مهندسی جهانی هستند که عمدتاً با هوش مصنوعی چینی کار می‌کند، نیروی محرکه آن فناوری‌های انرژی پاک چینی است و در آن، برنامه‌های کامپیوتری چینی نتایج حوزه‌های پزشکی، آموزشی، شغلی و حاکمیتی را در سراسر جهان بهبود می‌بخشند».

نظر رهبران چین، آمریکا به آسانی خود در حال از بین بردن و فرسوده کردن خود است و چین تنها با صبوری و مدیریت می‌تواند آمریکا را از پا درآورد «چین باور دارد مطمئن‌ترین مسیر برای دستیابی به قدرت بین‌المللی، نه از طریق تقابل مستقیم، بلکه از مسیر صبر می‌گذرد. چرا پکن باید خطر ورود به یک جنگ گرم یا به

چالش کشیدن رهبری آمریکا در خاورمیانه یا هر جای دیگر را به جان بخرد، در حالی که ایالات متحده به وضوح در حال فرسایش نظامی، مالی و سیاسی خود است؟ بنابراین، مأموریت چین استفاده از فرصت لحظه‌ای نیست، بلکه زمینه‌سازی برای آینده مطلوب خویش است». راهبرد چین در چنین شرایطی چیست؟ به باور هاس مسیر ابر قدرتی چین از کاهش آسیب‌پذیری کشور در برابر فشارهای خارجی می‌گذرد «خوداتکایی، خط مشی بارز در جدیدترین برنامه پنج‌ساله حزب است. چین در تلاش است تا اطمینان حاصل کند که وابستگی‌اش به جهان کمتر شده و در مقابل، وابستگی جهان به چین افزایش می‌یابد. به لطف سرمایه‌گذاری‌های کلان و یارانه‌های دولتی، شرکت‌های

احسان میرباقری
روزنامه‌نگار

چین در انتظار فرصت رهبری

به باور اندیشکده‌های غربی خویشتن‌داری چین نباید به عنوان نشانه‌ای از ضعف تلقی شود. در عوض، این کشور منتظر فرصت است و خود را به عنوان گزینه‌ای آماده برای پرکردن خلأ رهبری در زمان افول و از نفوذ افتادن ایالات متحده مطرح می‌کند. رهبران چین در تلاش‌اند جهانی را شکل دهند که در آن، سلطه آن‌ها نه به عنوان یک پیروزی دراماتیک بر منافع غرب، بلکه به عنوان یک واقعیت مسلم و عینی نمود پیدا کند».

هاس با این ایده آغاز می‌کند که چین با صبر در انتظار ساعتی است که آمریکا از نفس بیافتد «خویشتن‌داری چین نباید به عنوان نشانه‌ای از ضعف تلقی شود. در عوض، این کشور منتظر فرصت است و خود را به عنوان گزینه‌ای آماده برای پرکردن خلأ رهبری در زمان افول و از نفوذ افتادن ایالات متحده مطرح می‌کند. رهبران چین در تلاش‌اند جهانی را شکل دهند که در آن، سلطه آن‌ها نه به عنوان یک پیروزی دراماتیک بر منافع غرب، بلکه به عنوان یک واقعیت مسلم و عینی نمود پیدا کند».

هاس با استفاده از ایده وانگ هونینگ، توضیح می‌دهد که به

بلومبرگ فاش کرد امارات در اتحادسازی علیه ایران در جنگ ۴۰ روزه شکست خورده است

قمار پرریسک شیوخ امارات

دیگر نه رسانه‌های ایرانی، بلکه فرماندهان ارتش آمریکا، سناتورها و حتی دفتر نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی اعتراف می‌کنند که شیوخ عرب حاشیه خلیج فارس، در جنگ تحمیلی سوم دوشادوش آمریکا و

اسرائیل علیه ایران ایستادند؛ حاکمان و شیوخی که در ماه رمضان، در کنار ارتشی قرار گرفتند که به یک کشور مسلمان حمله می‌کند و حالا اسناد مشارکتشان یکی پس از دیگری بیرون می‌ریزد.

محسن فرهمند

روزنامه‌نگار

دولت‌های عربی طی هفته‌های جنگ، با بیانیه‌های پرطمطراق مدعی «بی‌طرفی» بودند. اما در میان این کشورها، نقش امارات از همه عیان‌تر و قیحانه‌تر بود. ابوظبلی که سال‌ها پیش با پیوستن به توافق ننگین صلح آبراهام در دولت اول ترامپ، مسیر جدایی از ملت‌های اسلامی منطقه و حرکت به سمت بردگی برای یهودیان صهیونیست را انتخاب کرده بود، این بار عملاً شمشیر را علیه ایران از رو بست.

بلومبرگ فاش کرد امارات حتی تلاش داشته و دارد که عربستان و قطر را نیز وارد واکنش نظامی هماهنگ علیه ایران کند و وقتی با مخالفت آنها روبه‌رو شده، دچار سرخوردگی شده است. وال استریت ژورنال نیز گزارش داد امارات به‌طور مخفیانه در حملات علیه ایران مشارکت مستقیم داشته و حتی حمله به پالایشگاه لاوان را به این کشور نسبت داد؛ حمله‌ای که همزمان با اعلام آتش بس ترامپ، موجب خروج بخشی از ظرفیت پالایشگاهی ایران از مدار شد. همزمان

دفتر نتانیاهاورسملاً تأیید کرد که وی در جریان جنگ، محرمانه به امارات سفر کرده و با محمد بن زاید دیدار داشته است؛ سفری که تل‌آویو آن را «دستاورد تاریخی» خواند. پیش‌تر نیز گزارش شده بود که دیوید بارنیا، رئیس موساد و ایال زمیررئیس ستاد ارتش رژیم بارها برای هماهنگی جنگ قبل و در حین جنگ به ابوظبلی سفر کرده‌اند. اما همین اعترافات، یک حقیقت تحقیرآمیز دیگر را نیز آشکار کرد؛ اسرائیل دیگر حتی حاضر نیست ظاهر ماجرا را حفظ کند.

امارات امروز با جمعیتی اندک، عمق راهبردی نزدیک به صفر، ارتشی عربیتی و مجموعه‌ای از ضعف‌های مزمن ژئوپلیتیکی، وارد قمار می‌شده که حتی عربستان با تمام وسعت، ثروت و توان اقتصادی‌اش از ادامه آن واهمه دارد. شیوخ ابوظبلی گمان کرده‌اند حمایت تل‌آویو و چتر موقت آمریکا می‌تواند قواعد قدرت در منطقه را تغییر دهد؛ حال آنکه جنگ اخیر خلاف این را ثابت کرد.

شمشیر عاریتی، جغرافیای لرزان

شیوخ امارات فراموش کرده‌اند ارتش بعث عراق، به‌عنوان قدرتمندترین ارتش عربی تاریخ معاصر، در زمانی که ایران تازه از انقلاب بیرون آمده بود نیز نتوانست ملت ایران را شکست دهد. دولت‌شهرهای ذره‌بینی خلیج فارس نیز در برابر امواج خشم ایران هیچ پناهی نخواهند داشت؛ به‌ویژه وقتی آمریکا ثابت کرده پایگاه‌هایش در منطقه نه برای حفاظت از این حاکمان نوکرسفت، بلکه فقط برای بقای اسرائیل ساخته شده‌اند.

یادداشت

فاز نهایی جنگ،

لحظه تثبیت پیروزی ایران

امیر شهشهبانی
روزنامه‌نگار

در روزهای اخیر، رسانه‌ها و محافل اصلی غربی و صهیونیستی عملاً در حال آماده‌سازی افکار عمومی برای دور جدیدی از تقابل با ایران هستند. فاکس نیوز از آماده‌باش ارتش آمریکا برای دور تازه درگیری‌ها خبر می‌دهد، نیویورک تایمز از احتمال آغاز موج جدید حملات با شدت بیشتر و هدف‌گیری زیرساخت‌های ایران سخن می‌گوید و کانال ۱۲ اسرائیل نیز عبارت «جنگ سوم با ایران نزدیک است» را به کار می‌برد. این حجم از فضا سازی هماهنگ نشانه آن است که در واشنگتن و تل‌آویو، گزینه تشدید تنش بار دیگر روی میز قرار گرفته است.

آنچه این فضا را آشوب‌ناک می‌کند، آشفتگی راهبردی حاکم بر اردوگاه غربی است. توماس فریدمن در نیویورک تایمز عملاً تصویری از یک ائتلاف سردرگم ارائه می‌دهد؛ آمریکایی که بدون استراتژی روشن وارد بحران شده، ناتوی که تمایلی به همراهی کامل ندارد و متحدان عربی که از تبدیل شدن خلیج فارس به میدان انفجار اقتصادی و امنیتی هراس دارند. حتی در متن فریدمن نیز یک اعتراف مهم وجود دارد؛ اینکه ترامپ و نتانیاها تصور می‌کردند فشار نظامی و ترور، ساختار داخلی ایران را متزلزل می‌کند اما نتیجه معکوس گرفته‌اند.

در واقع، امروز بخش مهمی از نگرانی غرب نه صرفاً توان نظامی ایران، بلکه ناتوانی خودشان در پیش‌بینی واکنش تهران است. آنها تجربه کرده‌اند که هر دور از فشار و عملیات، نه تنها پرونده ایران را نبسته بلکه منطقه را وارد مرحله‌ای پیچیده‌تر کرده است؛ از بسته شدن خطوط انرژی و کشتیرانی گرفته تا جهش قیمت نفت. به همین دلیل است که همزمان با تهدید نظامی، صدای هشدار از داخل اندیشکده‌ها و نهادهای امنیتی آمریکا و رژیم اسرائیل هم بلند شده است. دنی سیتزینوویچ، مدیر سابق امور ایران در سازمان اطلاعاتی آمان اسرائیل، صریحاً هشدار می‌دهد که واشنگتن و تل‌آویو در حال تکرار همان خطای قدیمی هستند؛ این تصور که تشدید فشار می‌تواند ایران را به تسلیم راهبردی وادار کند اشتباه است. او اعتراف می‌کند که حتی سال‌ها تحریم، خرابکاری، ترور فشار اقتصادی و نهایتاً جنگ نیز نتوانسته تهران را از خطوط قرمز خود عقب براند، زیرا مؤلفه‌هایی مانند توان موشکی، ظرفیت هسته‌ای، عمق منطقه‌ای و اهرم‌های ژئوپلیتیک مثل تنگه هرمز، در نگاه ایران صرفاً ابزار مذاکره نیستند بلکه بخشی از دکترین بقا محسوب می‌شوند. همین اعتراف‌ها نشان می‌دهد که اگرچه احتمال تشدید درگیری واقعی است، اما در طرف مقابل نیز ترس جدی از پیامدهای جنگ وجود دارد. مشکل اصلی اینجاست که دشمن هنوز تصور می‌کند می‌تواند با ضربات محدود، محاسبات ایران را تغییر دهد؛ درحالی‌که تجربه نشان داده هرگاه هزینه تعرض پایین تصور شده، احتمال ماجراجویی افزایش یافته است.

سیاست خارجی

سرزنش جنگ‌طلبی آمریکا علیه ایران توسط بلینکن

«آنتونی بلینکن» وزیر خارجه دولت «جو بایدن» در گفت‌وگویی با زیر سوال بردن حملات «دونالد ترامپ» علیه ایران عنوان کرد که در دولت باراک اوباما نیز راهکار نظامی علیه ایران مورد بررسی قرار گرفته بود اما نتیجه گرفته شده بود که این روش، بهترین راهکار در رابطه با ایران نیست.

بلینکن با زیر سوال بردن این مسئله که اقدامات دولت ترامپ علیه ایران چه بهایی داشته است، عنوان کرد: «دولت‌های پیشین انتخاب کردند که به مشکلات مرتبط با ایران به شیوه‌های مختلف رسیدگی کنند. آن‌ها تعیین کردند که تبعات احتمالی چیست و براساس آن محاسبات انجام دادند.» وی ادامه داد: «اگر بخواهیم به مسئله رسیدن ایران به تسلیحات هسته‌ای بازگردیم، باید به دولت اوباما رجوع کنیم. ما با دقت این مسئله را بررسی کردیم. ما تمامی راهکارهای ممکن برای رفع و رجوع این مسئله را بررسی کردیم.»

علی‌رغم اینکه ایران بارها تأکید کرده که سلاح هسته‌ای در دکتترین دفاعی خود جایگاهی ندارد، بلینکن از تهدید دست‌یابی ایران به این تسلیحات سخن گفت. وی در ادامه بیان داشت: «اما راه مواجهه با این مسئله چیست؟ ما راه نظامی را بررسی کردیم؛ درست همانند کاری که دولت بوش کرد و کاری که بعداً دولت بایدن انجام داد و ما نتیجه گرفتیم به برخی دلایلی که شما همین حالا شاهدش هستید که این راهکار لزوماً بهترین راه نیست.»

■ صاحب امتیاز:

محسن منصوری

■ مدیر مسئول:

حمیدرضا بیانی

■ آدرس: خ سپهبد قرنی خ شاداد پلاک ۲۲ واحد پنج

■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline

n o b o n y a d o n l i n e . i r

فرهنگ

C U L T U R A L

■ یکشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۴۲

گزارش کوتاه

فردوسی کجای سینمای ایران است؟

ایمان عظیمی
روزنامه‌نگار

سابقه رمان مدرن در ایران به نیمه دوم قرن چهاردهم شمسی و همزمان با توسعه آمرانه اقتصادی و فرهنگی از سوی دربار پهلوی بازمی‌گردد. در آن ایام، رمان ملک طلق حزب توده و روشنفکران چپ بود و آن‌ها بدون طی کردن مراحل تاریخی مورد نیاز، مستقیم به دل مدرنیسم اروپایی و نقد جامعه خود پرتاب شده بودند. در این میان «احمد شاملو» نقش ویژه‌ای در اعتبارزایی از میراث ادبیات کهن ما، به خصوص «شاهنامه فردوسی» داشت، به طوری که حرف زدن و تعریف کردن از کتاب مستطاب شاهنامه، مساوی با بایکوت شدن از طرف نویسندگان منتسب به شوروی و دوستداران شاملو بود.

از همین رو، سینمای ایران هم جز مواردی معدود وانگشت شمار، روی خوشی به این میراث نشان نداد و برای آن اهمیت و ارزشی برابر با یکی از اشعار فلان شاعر سبک «حجم» هم قائل نشد. به بیان دیگر، با وجود تبلیغات فراوان دربار در مورد اهمیت شاهنامه و قرار دادن آن مقابل دین غالب مردم ایران، سینما کاملاً بی‌اعتنایی از کنار آن می‌گذشت. پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ این رویه را با تغییراتی اساسی مواجه کرد. شاهنامه دیگر کتابی روی طاقچه نبود و مردم کوچه و بازار بارها شدن از قید و بند مرجعیت روشنفکران عرفی و حزبی، دوباره به آن رجوع کردند.

سیل انتشار کتاب در مورد تحلیل و تفسیر شاهنامه بازار کتاب را پُر کرد، اما سینما برای بازنمایی زندگی و زیست قهرمانانش همچنان کوچک بود. رهبر شهید انقلاب بارها در بیانات‌شان به شاهنامه ارجاع داده و اهمیت مطالعه آن را گوشزد کرده‌اند.

رهبر جدید انقلاب اسلامی هم به مناسبت پاسداشت زبان فارسی از شاهنامه گفتند. امید است که سینمای ما با آن همه ادعا در باب وطن دوستی، مصرف ایده‌های هالیوودی را کنار بگذارد و روی خوشی به داستان‌های اساطیری، حماسی و حتی عاشقانه شاهنامه نشان دهد. هالیوود بدون برخورداری از میراثی ارزشمند چون شاهنامه، در حال اسطوره‌سازی از قهرمانان کتاب مصور است، ولی ما هنوز اندر خم یک کوچه ایم و درام‌های آپارتمانی را به «رستم و سهراب» شاهنامه ترجیح می‌دهیم.

از شاهنامه تا دفاع مقدس سوم، بازخوانی نسبت زبان فارسی و هویت ایرانی، اسلامی در پیام رهبر انقلاب

پیامی به ملت ایران که هنوز دیوها را می‌شناسد

ظرف تمدن اسلامی. اهمیت این پیام اما فقط در تأکید بر جایگاه فردوسی خلاصه نمی‌شود، بلکه در نحوه استفاده از اسطوره‌های ایرانی برای توصیف وضعیت امروز ایران معنا پیدا می‌کند؛ جایی که دشمنان کشور «ضحاک‌وش» و «دیوسیرت» خوانده می‌شوند و شاهنامه از یک متن کلاسیک به زبان زنده مقاومت ایرانی-اسلامی بدل می‌شود.

پیام حضرت آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای به مناسبت روز فردوسی را نباید صرفاً یک متن آیینی یا ادبی تلقی کرد. ماجرا فراتر از تجلیل شاهنامه و زبان فارسی است. ایشان در این پیام، دوباره دست روی همان نقطه حساسی گذاشت که سال‌ها پیش پدر شهیدشان نیز نسبت به آن تعصب ویژه‌ای داشت؛ یعنی زبان فارسی به‌مثابه ستون هویت ایرانی و

سعید قاسمی

روزنامه‌نگار

در میان انبوه پیام‌ها و بیانیه‌هایی که هر سال به مناسبت روز فردوسی منتشر می‌شود، متن رهبر انقلاب واجد یک تفاوت مهم و بنیادین است؛ ایشان شاهنامه را نه میراثی موزه‌ای و نوستالژیک، بلکه بخشی از اکنون ایران می‌بینند. در واقع، مسئله اصلی این پیام بازگرداندن زبان و اسطوره ایرانی به میدان واقعی نبرد هویتی است؛ همان جایی که سال‌هاست غرب سعی می‌کند میان «ایران» و «اسلام» شکاف ایجاد کند و این دورا مقابل هم قرار دهد.

در این میان، حساسیت رهبر انقلاب نسبت به زبان فارسی شباهت معناداری به همان دغدغه‌ای دارد که رهبر شهید انقلاب بارها دربار آن سخن گفته بودند. در این نوع نگاه، زبان فارسی حافظه تاریخی یک ملت و ستون بقای تمدنی است که قرن‌ها زیر فشار حمله و اشغال و تهاجم دوام آورده است. به همین دلیل هم در متن پیام، زبان فارسی «رشته اتصال اندیشه» و «مرز هویتی ایرانیان» توصیف می‌شود. این ادبیات، ادبیات کسی نیست که فارسی را صرفاً زبان شعر و غزل بدانند؛ نگارنده این پیام زبان فارسی را سنگر تمدنی می‌بیند.

اما شاید مهم‌ترین و هوشمندانه‌ترین بخش پیام، جایی باشد که دشمنان ایران «ضحاک‌وش» و «دیوسیرت» توصیف می‌شوند. این انتخاب واژگان اتفاقی نیست. در جهان اسطوره‌ای شاهنامه، «دیو» صرفاً یک موجود خیالی نیست، بلکه نماد

خنثی گرفته‌اند. عمل و رویه معمول آنها مصداق نمک خوردن و نمک‌دان شکستن است و با این که زیر سایه امنیت ایران به رفاه و ثروت رسیده‌اند، در مواقع خطر از پشت خنجر می‌زنند.

در این بین هنرمندانی مانند محمد معتمدی استثنای هستند. کسانی که خودآگاهی تاریخی و هویتی دارند و در مقاطع سرنوشت‌ساز تاریخی، کنار مردم نظامی و غیرنظامی ایران در مقابل دشمن می‌ایستند. محمد معتمدی با انتشار ویدئویی از امیرعباس هویدا که دارد درباره آرزوی برای رسیدن ایران به قدرتی می‌گوید که اجنبی دیگر نتواند مانند جنگ‌های جهانی اول و دوم در خاک آن گشت‌وگذار کند، نوشت: «یادمان بماند، دفاعی که در این جنگ انجام شد و این ایستادگی در برابر یک ابرقدرت متجاوز، قرن‌ها آرزوی ملی ما بود. وسرافرازی‌اش امروز برای «همه» ایرانیان است.»

یکی از نایب‌ترین کالاهای در دکان «هنرمندان» ایرانی، سواد و حافظه تاریخی است. سلبریتی‌ها غالباً در بزنگاه‌های تاریخی معاصر، در جهت منافع خود و دلخواه محافل مافیایی هنر در ایران، مواضعی خائنانه و در بهترین حالت

پادداشت

نشست خبری خجالت‌آور آقای کارگردان

محمد قربانی
منتقد سینما

نشست خبری دیروز فیلم جدید اصغر فرهادی در کن خجالت‌آور بود. دیروز خبرنگاران درباره همه چیز از فرهادی سوال پرسیدند جز فیلمش. اگر جای فرهادی بودم، نشست را ترک می‌کردم و یا اقلاً به خبرنگاران یادآوری می‌کردم که من کارمند وزارت خارجه دولت‌های آنها نیستم.

فرهادی مطابق معمول، با همان زبان بی‌خطر همیشگی به سوالات پاسخ داد؛ جوری که نه سیخ بسوزد و نه کباب. بدون نام بردن از متجاوزان، بدون اشاره مستقیم به آمریکا و اسرائیل و بدون اشاره روشن به نیروهای مزدور وابسته به مصاد و سیا که به اعتراف مقامات اسرائیلی و ترامپ در کشتار مردم ایران در ۱۸ و ۱۹ دی نقش داشتند. فرهادی در پاسخ به سوال رسانه تروریستی اینترنت‌نشال به چند جمله کلی اخلاقی اکتفا کرد و بیشتر روی دی‌ماه مانور داد تا تجاوز محور شیطانی آمریکایی-صهیونیستی به ایران. کاش فرهادی حداقل به اندازه پل لاورتی -داور جشنواره کن که به آمریکا طعنه زد که ممکن است کن را بمباران کند- جسارت داشت و بیشتر از این فیلمنامه‌نویس بریتانیایی، ایرانی بود!

این نشست بار دیگر نشان داد که اهمیت چهره‌هایی مثل فرهادی برای محافل به اصطلاح هنری اروپا و آمریکا، در میزان کارکرد سیاسی آنها تعریف می‌شود. بعد از وقایع ۱۴۰۱ و موضع محتاطانه فرهادی، این مسئله آشکارتر شد. وقتی فرهادی حاضر نشد در حد مطلوب رسانه‌های غربی علیه جمهوری اسلامی موضع بگیرد -مثلاً مثل برخی همکارانش به مردم بگوید پلیس آتش بزنید!- رسانه‌های جریان اصلی یک‌شبه فرمان را چرخاندند و دوستان فرهادی -ترانه‌علیدوستی، گلشیفته فراهانی، مانی حقیقی و...- را به خط کردند تا به فرهادی برچسب «سرقت هنری» بزنند. نیویورکر حتی تا جایی پیش رفت که همکلاسی دوران لیسانس فرهادی را پیدا کرد تا در مصاحبه با او ثابت کند فرهادی از همان دوران جوانی متخصص سرقت هنری بوده است!

موضع فرهادی می‌تواند نوعی حسابگری برای گرفتن جایزه باشد. او اگر حرف‌های اصلی‌اش را در این نشست می‌زد، برای رسانه‌ها تمام می‌شد. حالا او با گرفتن موضعی خنثی، به غربی‌ها این پالس را داده است که می‌تواند کلماتش را با آنها بعد از گرفتن جایزه و روی سن معامله کند.

محمد معتمدی و گوهر نایاب حافظه تاریخی